

Her Yönüyle

Gaziantep'i Tanıtıyoruz

Bu kentin dünü ve bugünü

AYLIK TARİH VE SANAT DERGİSİ

Gaziantep'in ilk Kaleden Dışa Çıkması :

"Beni sen çirkinliğim ile ayıplama ey fazilet ve insaftan boş adam, çünkü vucut bir kılıcın kılıfına benzer. Asıl işi gören ise kılıçtır. Her kimin huyu insanlarla iyi değildir, o kimse'nin derisi bedeni için bir zindandır. Öyle bir zindandırki hakiki zindan onun yanında hiç kalır."

İşte bu sözler İskenderi o büyük insanı kızdıracak yerde affetmesini bilmiş bu sözleri kendisine söyleyen İran kumandanına mükâfat olarak kalenin dışına bir şehir yapmıştı. Bu hadiseyi gelecek sayımızda okurlarımıza sunacağız...

İÇİNDEKİLER:

Okuyucularla baş başa		M. Oğuz Göğüş
Gaziantep tarihine girerken		" "
" tarihi durumu	(Derleyen)	" "
" Sosyal durumu	"	" "
" Göğüşlerin cediti	"	" "
" Bayram ailesine ait seçere	"	" "
" Ahı babalar	"	" "
" Tarihi ve turistik durum	"	" "
" Fikir adamları Mithat Enç	"	" "
" İlk okul öğretmenleri	"	" "
" Bina durumu	"	" "
" Her sayıda bir okul	"	" "
" Yöni ve eski mahalleleri	"	" "
" Sanatkârlarımız	"	" "
" Tarım durumu	"	" "
" 1664 yılında köylerimiz	"	" "
" Spor	"	" "
" Nisan ayı olayları	"	" "
" Kooperatifçilik	"	" "
" İş adamları	"	" "
" Cenani ailesi		C. Cahit Güzelbey
" Camileri	"	" "
" Ssvaşının bilinmiyen yöleri		Halfetili Yasin Kutluğ
" Folklor Tekerlemeler		Omer Özbaş

Sayın Okuyucularımıza :

Memleketimizin uzun yıllar lisesinde tarih hocalığı ve Md. Muavinliği yapmış olan Sayın Ahmet Zuhuri Danışmen memleketimiz hakkında şimdiye kadar topla yabımış olduğu tarihi bilgileri der gimize aktarmayı kabullanmıştır.

Kendisine teşekkür ederken sayın okuyucularımıza müjdeliz.

Şehrimizin hayatta kalan mücahitleri:

Gelecek sayımızdan itibaren şehrimizin hayatta kalan mücahitlerini ve onların hal tercümelelerini birer fotoğrafını harp hatıralarını dergimizde toplamaya çalışacağız Bu suretle bu kahraman mücahitlerimizi hem bir arada toplamış hemde savaş tarihimizin bilinmiyen yönlerini bir araya biriktirmiş olacağız. Ayrıca gelecek neslimize de birer kahramanlık destanı haki ki kahramanları tanıtılmış olacağız.

Her Yönü ile

GAZİANTEP'İ TANITTIYORUZ

Bu Kentin Dünü
ve Bugünü

Sayı : 1 1 / Mayıs / 1962

Fiatı: 200 Kuruştur.

M. Oğuz Göğüş
Dergi Sahibi

M. Ali Anlar
Mes'ul Müdürü

Okuyucularla Başbaşa :

Bu Dergiden Amaç

Bu dergi size bu kenti tanıtmaya çalışacaktır. Her yönü ile, dünü ve bu günü ile, evlâdı ile, ailesi ile, kalesi ile, taşı ve toprağı ile, velhasıl her yanı ve yöresi ile.

Gerçi ben bilgin değilim. Bir tarihçi de değilim. Fakat sürekli bir çalışma ve yorucu bir emek sonunda bende, bir şeyler toplayabildiğim için bu bilgilerimi Sayın hemşehrilerimin gözleri önüne sere bilir onlara yarar bir hale koyabilirim kendimi bahtiyar bileceğim.

Bu edindiğim bilgileri sizlere sunarken belki de yanlışlıklarım, bilmediklerimde olabilir. Okuyucularım arasında muhakkakki benden çok daha bilgi sahibi olanlarda vardır. Benim gayem ise bu şehrin tarihini yazmak ve daha doğrusu bu yolda bir adım atmaktır. Ben bu adımlarımı attığım çığırda yoluma deyam ederken benden daha çok bilgililer tarafından bu pişecek pilava biraz su birazda tuz katılacak olursa işte o zaman bu çığır bir asfalt yol haline gelir ve istenilen davada kendiliğinden halledilmiş olur.

Sizlerden ricam, ben yolumda giderken belli ve kaynakları görünür bilgilerle tenkid etmelisiniz ve beni uyandırmalısınız.

Şurası bellidirki hiç kimse kendi kendine yalnız başına bir iş başarmıya gücü yetmez. Her Gaziantep'li bilsin ki bu şehir tarih bakımından çok zengindir. Ve çokta eskidir. Fakat bu güzelim kentimize hâla esaslı bir tarih kitabı nasip olmamıştır. Bu ise memleketimiz için ciddi bir noksanıdır.

İşte el birliği ile bu noksanı mutlaka tamamlayacağız. Çünkü tarihini bilmeden ve tarih kitabı olmaksızın yaşamak bir Gaziantep'liye yakışmıyor.

Bu dergi bir taraftan bu kentin tarihi yolunda yürürken diğer taraftan sizlere bu gün şehrimizde ad yapmış eski ve yeni aileler hakkında bilgi verecektir. Bununlada kalmıyacak bu kentin yetiştirdiği ve bu gün yurdun bir çok yerlerine serpilmiş bir halde bulunan ve oralarda bu yurdun kudsî görevlerini görmekte olan fikir adamlarını da hem sizlere hemde birbirlerine tanıttacaktır.

Aynı zamanda şehrimizin ileri hamleler yapmış sanayi sahasını ve ad yapmış sanatkarlarını iş adamlarını bir arada toplayarak gelecek nesle onları birer örnek olarak göstermeye çalışacaktır.

Hoşça kalınız sevgili okuyucularım.

M. Oğuz Göğüş

Yazarlar :

A. Kemal Göğüş

Ziraat Fakültesi Doçenti

C. Cahit Güzelbey

Yasin Kutloğ

Ömer Özbaş

Mustafa Güzelhan

M. Oğuz Göğüş

***

TARİH NE MUAZZAM
BİR ŞEYMİŞ Kİ,
GAZİANTEP'İ İÇİNE
SİĞDIRABİLMİŞTİR.

Dizildiği ve Basıldığı Yer :

YENİ MATBAA. Telefon : 1396

Karagöz Cad. GAZİANTEP

Gaziantep'in Tarihine Girerken:

Başlangıç

- 1- Coğrafi durum
- 2- Yol Kavşaklarının bu kente verdiği kıymet ve ehemmiyet
- 3- İlk İnsanların burada ve civarında yaşadıklarına dair deliller.
- 4- Hitit devri (Etiler burada sekiz devre halinde devlet kurmuşlardır).
- 5- Sümerler
- 6- Asuriler
- 7- Romalılar
- 8- Bizanslılar
- 9- İranlılar
- 10- Makadonyanlı İskender Gaziantep'te
- 11- Mısırlılar
- 12- Ermeniler
- 13- Kürtler
- 14- Haçlı seferleri sekiz dalğa halinde buradan geçmiştir.
Ve Salahiddini Eyyubi Telbaşar kalesinde harbetmiştir.
- 15- Helagü Gaziantep'te
- 16- Timürleng Gaziantep'te
- 17- Tekrar Mısırların gelmesi
- 18- Araplar tarafından alınması
- 19- Osmanlı Türkleri tarafından harpsiz alınması (Yavuz Sultan Selim)
- 20- Mısırlı İbrahim Paşanın gelmesi (Orulda yapılan harp)
- 21- Tekrar Osmanlıların eline geçmesi
- 22- Fransızların işgali ve Gaziantep harbi

Ayrıca

- 1- Kale hakkında bilgiler (Bu hususta kimler ne yazmış?)
- 2- Yuşa Peygamber hakkında bilgi (Kenanoğlu Yuşa Mısırdan gelmiştir.)
- 3- Araplarla Türkler arısında Oğuzelinde yapılan büyük harp
- 4- Türkmenler ve Elbeyliler nereden ve ne maksatla buraya getirilmişlerdir.
- 5- Kilisli Daltaban Mehmet Paşa vak'ası
- 6- Çapan oğlunun Gaziantebe saldırması
- 7- Ve diğer vak'alar ve hadiseler

Gaziantep Şehri ve Vilâyetinin Tarihi Durumu

Geziantep şehri Güneydoğu Anadolu'nun en büyük şehri ve Vilâyet merkezlerinden biridir. Fırat nehrine katılan Sacur çayının yukarı kolu üzerinde kurulmuştur. Gaziantep Fırat (Birecik) a 65 kilo metre, Suriye hududuna 45 kilometre, Halep şehrine 100 Km. mesafededir. Gaziantep platosunun tam merkezi noktasında deniz seviyesinden takriben 900 m irtifaında olan arızalı bir zemin üzerine kurulmuştur. Şehrin durumu ilk çağda iskâna çok elverişlidir. İşte bunun içindir ki çok eski zamanlardanberi insan kitlelerinin bu bölgeye yerleşmiş olduğu görülür.

Gaziantep tarihine genel bir göz atarken hadiseler zincirinin köklerinin mazinin çok derinlerinde olduğu görülür. Aynı zamanda şunada işaret etmek lazımdır ki, sadece bir Antep şehri tarihini yazmak mümkün değildir. Bu zorluk bilhassa Antebın eski çağlarında dolayışırken kendini gösterir. Şehrin kabuğunu teşkil eden yeni, yakın ve ortaçağ kalıntıları eski devir tabakalarını tamamiyle örter, yer altı tarih hazinelerini gözlerimizden saklar. Bununla beraber Gaziantep kalesinde bulunan kalkolitik çanak çömlek bakiyeleri, bir evin temeli kazılırken bulunduğu söylenen bakır devrine ait bir mühür, yine Gaziantep içerisinde Kayacıkta bir evin temelinden çıkan molozların içerisinde bulunarak Müzeye getirilmiş olan hiyeroglif kitabe parçası, şehir sinemasının yapılışı sırasında Roma mezarları şuradan buradan bu karanlığı yırtarak bize kadar gelen hüzmeleri sıra ile şehrin kalkolitik bakır, Hitit ve Roma devri kültürünü aydınlatmaktadır. Fakat Gaziantep çevresinin prehistorya durumu veya tarihi durumu şehrinki kadar az bilinmiyor. Zaman zaman muhteif milletlere ait ilim heyet-

leri tarafından işlenmiştir. Gerek çok eski devirlere ait buluntular, gerek Eti, Asur, yazılı kaynakları gerekse klasik çağ müellifleri bölhenin bütün devirlerini belirtmektedirler. Bu durum göz önünde tutularak bütün bölgeye ait olmak üzere Gaziantep çevresinde tarih bölümleri prehistorya, pretohistorya Eti ve daha sonra ki devirler olmak üzere tetkik edilebilir. Bu demektir ki Gaziantep bölgesinne Paleolitik, Kalkeolitik, Bakır, Eti, Mitani, Asur, Urartu, İskender, Roma, Abemenit, Bizans ve orta, yeni ve yakın çağlara ait her türlü kalıntı ve yazılı kaynaklar vardır. Bütün bu kültürlerle de sahne olmuştur.

Bunlara dayanarak evvela prehistoryayı ele alırsak bu devrin son yıllarda oldukça işlenmiş olduğunu görürüz. 1938 yılında Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi tarafından Dülük de, Türk Tarih Kurumu Prehistorya araştırma Ekibi tarafından yine Dülük'de, 1947 de Sakça gözünde (Keferdiz) Arkeolojik bir hafriyat yapan İngiliz ekibi tarafından ve nihayet Gaziantep şehrinin içerisinde almakta olan Alleben mecrası civarında Gaziantep müzesi tarafından taştan el baltalarının bulunması bu çevrenin taş devrinde geniş ölçüde iskana sahne olduğunu gösteren dellillerdir.

Kalkolitik devre gelince: Arkeolojik buluntular ve bunların sonuçlarına ait neşriyat bu devirde bölgenin daha ziyade Mezopotamyadaki çok ileri bir kültür olan Tel-Halaf çevresine dahil olduğunu gösterir.

Bu kültürün merkezi habur sahasıdır. Bölgenin bütün hüyüklerinde bulunan çanak çömlek Müzede mevcut buluntular bu devrin kültürüne işaret etmektedir. İlimizde Saçagözü hüyüğü, Saz-
(Devamı Var)

Gaziantep'te Sosyal Durum

Şimdilik incelemeye aldığımız aileler şunlardır:

- 1- Çelebiler
- 2- Hacı Nasırlar
- 3- Göğüşler
- 4- Dailer - Katrancı oğulları
- 5- Bayramlar
- 6- Keyvan Beyler
- 7- Budaklar
- 8- Misk beyler - Bedesten Şıhızadeler - Taşarlar
- 9- Handan beyler
- 10- Hasırcı oğulları-Tüzünler
- 11- Muhsin oğulları - Kaleağası zadeler-İzgiler
- 12- Bazarbaşılar
- 13- İsabaşılar
- 14- Çekemler
- 15- Emiroğulları-Emişem (Emirşam)
- 16- Kepkepler
- 17- Güzelbeyler-Güzelceler
- 18- Kayaalplar ve Görenler
- 19- Musullu oğulları
- 20- Kenanoğulları
- 21- Cenaneler
- 22- Ahılar
- 23- Elbeyliler
- 24- Kıratlılar
- 25- Kuzanlılar- Güceylioğulları- Şerafetinoğulları
- 26- Hacı Hanifioğulları
- 27- Teymurlar
- 28- Ataylar
- 29- Ocaklar
- 30- Baz oğulları
- 31- Aksoylar
- 32- Kafadarlar
- 33- Bilenler
- 34- Battallar
- 35- Cansunarlar
- 36- Barlaslar
- 37- Kutlarlar
- 38- Çengeller

- 39- Özgüller
- 40- Maydanuz Emiroğulları-Erdemler
- 41- Tuzcular
- 42- Yetkinler
- 43- Kazazlar
- 44- Taşçı oğulları
- 45- Baturlar
- 46- Söylemezler
- 47- Ençler-Mazlum oğulları
- 48- Koçaklar
- 49- Karslılar
- 50- Altuncu oğulları
- 51- Hengirmenler
- 52- Erginler

Şimdilik yukardaki aileler ele alınarak incelenmeye başlanmış ve bir çoklarının şecereleri yapılarak me' hazları bulunmuştur. Sırasıyla bu sütunlara dökülecektir. (Devam edecek)

Gaziantep'in :

Yakın Vilâyet ve ilçelere olan uzaklık ve yakınlıkları

Gaziantep	Malatya	Kilometre	250
„	Adana	„	230
„	Maraş	„	84
„	Adıyaman	„	208
„	Urfa	„	152
„	İskenderun	„	211
„	Antakya	„	202
„	Kilis	„	58
„	Nizip	„	47
„	İslâhiye	„	100
„	Oğuzeli	„	18
„	Araban	„	75
„	Yavuzeli	„	35

Hüsameddin (Gögüşlerin Ceddi Hacı Gögüşün Babası)

Şer'i mahkeme siciline göre 541 yıl önce hayatta i'ten Hengame hamamını Ahmet adında bir şahsa kiraya vermiştir.

Hengame hamamı şimdiki Handaniye camiisinin Paşa hamamı tarafından girilip batı tarafındaki çukur hanına giden kapudan çıkınca çukur hanı ile cami arasında kalan kısım evvelce bardakçı dükkânı idi. İşte bu bardakçı dükkânın altı Hengame hamamı bulunmaktaydı.

Şehrimizin şer'i mahkeme sicillerinden :

Bayram ailesine ait bir şecere sureti

Veçhi (1) tahriri (2) sicil (3) budurki Seyyit (4) Bayram Bini (5) Seyyit Musa Meclisi Şer'a (6) gelüp hala vilâyâtî Maraşta vaki (7) Sâadat (8) üzerine padişahı âlempenah Hıddeti (9) hılaf (10) hazretlerinden emri humayun ile Nakib-ül Eşraf (11) olup bilfiil (12) Halepte Sakin (13) olan kudvetül eşraf (14) Mevlana Seyyit Mansur Zeydetü siyadet (15) kablilerinden (16) Mahtum (17) mektubu şerifleri (18) ile vekil olan Mevlâna Seyyit Muhammet bini Seyyit Mustafa mühderinde (19) Takriri meram (20) edüp Ben Seyyit Musa oğluyum ve Seyyit Musa Seyit Hüseyin oğludur ve Seyyit Hüseyin Seyyit İbrahim oğludur ve Seyyit İbrahim Hazreti İmam Hüseyin İbni Ali İbni Ebi Talibe muhtehidir deyu Emirel müminin imam Hüseyin Hazretlerinin istânesinde (21) tahrir (22) olunmuş memhur bir şecere ibraz (24) edüp Mâznununda (25) Minavali (26) mezkûr (27) üzere olduğu mestur (28) olup vekili mumâ ileyh ispat eylesun dedikte mezbur (29) Seyyit Bayram üdülü müsliminden (30) Abdülğani bini Ahmet ve velet (31) bini nam (32) şahitlerin izhar edüp şahadet edüp dedilerki şahitleriz şahadette ederizki mezbur seyyit Bayram Seyyit Musa oğludur Seyyit Musa Seyyit Hüseyin oğludur Seyyit Hüseyin Seyyit İbrahim oğludur Seyyit İbrahim Hazreti İmam Hüseyine Müntehidir deyu şecere'i şerife muvafık şahadet (34) ettiklerinden şahadetleri bedelsubut (35) Hayır kavlıle (36) vaki (37) olup bittalap (38) kaydı sicil olundu Hierî 990 Cilt 7 Sahife 83

1, 2, 3, Bu yazının içyüzü

4- Büyüğü 5- Oğlu 6- Şer'i Mahkemeye 7- Olan

8- Hazreti Muhammedin neslinden olanlar hakkında kullanılır.

10- Daim olmak-Hılafette kadim kalmak.

11- Hazreti Peygamberin sulalesi mensuplarının işleriyle uğraşanlara ve bu uğurda görev alanlara verilen addır.

12- Bizzat-kendisi

13- Oturmakta 14- Eşrafın ileri gelenleri

15- Siyadet: Arapça büyüklük ve ulülük demektir.

- 16- Tarafından 17- Mektupla son bulan 18- Şeref ve itibarı olan kimse
 19- Muhderinde: Hürunda- muvâcehesinde
 20- Arzusunu söyledi
 21- Yardımıle 22- Yazılmış 23- Mühürlü 24- Göstererek 25- Yazıda
 26- Aynen söylendiği gibi 28- Saklı 9- O
 30- Haktan ayrılmıyan doğru söyleyen şahitler
 31- Oğlan 32- Adında 33- Adında 35- İspattan sonra 36- Hayırlısı ile
 37- Olup - olmak 33 İstemekle

Ahı Babalar (Mamo Dede)

(Ahı babalık Dabağlar ve saraçlar gibi esnafın başlarındaki adamlara verilen açık bir ünvanıdır. Ahı Osmanlılardan önce âzari ve Selçuki memleketlerinde esnaf kâhyaları ile şeyhler hakkında kullanılır bir tabirdir. Ahılar Ankarada bir hükümet bile teşkil etmişlerdi. (Ahı babalığın) mimar ağalığı ile birlikte verildiğide olmuştur. O zaman Ahı babalık ve mimar ağalığı unvanı kullanılırdı.

Mamo dededen daha evvelerî Emin dede ziyaretinde bir mescit ile üç ev vardı. (Şimdiki spor meydanı karşısındaki Albay Mustafa Gögüş apartmanının civarı) Bu üç evin halkı bu mescitte namaz kılınarak davalarını güder ve kimseye karışmazlardı. Hükümet bunlardan asker ve vergi dahi almazdı. Halk bu kimselere salih kimseler derlerdi. Bunların nereden geldiği bizce henüz incelenmektedir. Yalnız halk arasında şöyle bir cereyan vardır : Bunlar ahı teşkilâtından idiler. Padişah ile harp ettikleri için başlarını kurtarmak ad ve kıyafet değiştirmek suretile göçebe hayatına atılmışlardır. Ve bir müddet âvâre şurada burada gezdikten sonra ele başlarından olan bunlar Autebe yerleştikleri tahmin edilmektedir. Bir müddet sonra halkında tahrik teşviki ile tabaklığa başlamışlardır. Hükümete vergi ve asker vermeğe başlamışlardır. Bu işe başlayan ilk adam ise tahminen Memo dededir.

Memo dedenin oğlu Hacı Halil 3 esnafa baş olarak ahı şahlığını ele almıştır. 35, 40 yıl Ahı babalığı yapmış, Konya, Kırşehir ve Akşehir'den her yıl bir kaç kere misafirler gelir. Babanın odasında izzet ve ikrama tutulur. Çok hürmet görürlerdi. Bunların misafirlikleri sırasında esnaftan para toplanır. Bunlara ziyafet çekilir. Ve bir miktarda bunlara verilirdi. Toplanan bu paralar cebir veya şartlı olmayıp gönül rızası ile toplanırdı. Misafirler hâlen yıkık bulunan tabakhane camiinde vââz ve nasihat ederler ve sanatları hakkında bilgi verirlerdi. Bunlar ençok bir ay kaldıktan sonra memleketlerine dönerlerdi. Bunların âdedi bir veya ikiyi geçmezdi. Esnaf bunlara AHİ ERVAN derlerdi. Yani ahıların bükükleri demek idi.

Hacı Halilin ölümünden sonra Hacı İbrahim ahı babalığına devam etti. Ahı evranlarının vermiş oldukları izin babasının vefatı ile kendisine geçti. Hacı

İbrahimde iki üç yıl esnafın ahı babalığını yaptı. Daha sonra yalnız tabak esnafının ahılığine devam etti. Hacı İbrahim öldükten sonra ahı babalık Ökkeş Ahıya geçti. 3,4 yılda bu adam bu görevi devam ettirdi isede Birinci cihan harbinden sonra şahlıkların lağvı ile görevi son buldu. Hacı İbrahim'ininde Mekke'de oturan nakşi bendi tarikatının şeyhi Mehmet Bican Hazretleri tarafından verilmiş birde berat vardı. Ve yine hacı İbrahim'in mezar taşında Hacı Abdullah bayram tarafından yazılan şu beytlere rastlanır :

(Gelince bu makama eyle dil tâzîm)

(Tariki nakşi bendide olup irşat ile mezûn)

Bu taş hâla bu gün Sinner değirmeni içinde bulunmaktadır.

Ahı ailesinin şeceresi yapılmakta, Bittiginde onuda bu sütunlarda sunacağız.

Gaziantebin Volkanik Durumu:

Depremler

Profesör Malik Sayara göre durum şöyledir :

Türkiye'de deprem ocaklarının toplu buldukları yerler Alp silsilesine giren dağlar bölgesinde bulunmaktadır.

Şehrimize en yakın bulunan Hatay deprem bölgesi, Maraş civarında başlayarak İslâhiye, Amık gölü, Teberiyeye ve Lut gölleri, Kızıl denizi aşarak, doğu Afrikaya kadar uzanan ve yer yüzünün en önemli büyük -Tektonik- bir çöküntüsünün kenarında bulunmaktadır. Şehrimiz ve çevreleri ise bu çöküntüden Kara su vadisi ile ayrılmış. Alp silsilesinden ise Ak su vadisi ile ayrılmıştır. Asıl mühim olan sebep vilâyetimizin (Konduana) kıtasının bir çıkıntısı olan Suriye (Platformu) üzerine oturmuş olmasıdır. Bundan dolayı memleketimiz debrem Bölgesi dışında kalmıştır. Nitekim Antakya şehri Miladdan beri yedi defa şiddetli debremlerle harap olduğu ve 1115 yılında Alp silsilesine dahil olan Maraşta şiddetli deprem meydana geldiği halde, şehrimizde büyük tahribat yapan debremler görülmemiştir. Arasında görülen sarsın tılar ise uzaklardan gelen yatay deprem ve dalgalarından ileri gelmektedir.

(Devam Edecek)

Not: Yukardaki Bilgi Mustafa Güzel Hanın notlarında alınmıştır.

Mütercim Asım'ın Bilinmiyen Akrabaları

Yazan: Cemil Cahit GÜZELBEY

Mütercim Asımın Akrabalarını Şeri'i mahkeme sicillerinin yardımıyla meydana çıkar maktayız. Şimdiye kadar yalnız mensup oldu ğu Cenani ailesinden bir kısmını bilirdik. Sayın Ömer Asım Aksoyun (Şih Ahmet ve Nazım'elal) adlı eseri bize yeni akrabalarını öğ rettiği gibi buna zeyl olarak hazırlanıp Gazi antep kültür derneği tarafından yayınlanan (Şih Ahmet ve Nazım'al üzerine tamamlayıcı bilgiler, adlı eserde bu akraba çerçevesini genişletmiştir. Böylece büyük dil âlimimizin en iyi şekilde yine kendisi gibi ünlü bir dil bilgini olan hemşerisi, adaşı Aksoy ortaya koymuş oluyor. Öyleki manzum luğat kitabı sahibi Şih Ahmedin Asımın ataları arasından olduğunu ilk defa Asım Aksoyun kalemile öğrendik. Hakkında en esaslı bir etüdü ihtiva eden İslam Ansiklopedisi bile Asımın Şih Ahmedin aynı aileden olduklarına işaret ederek geçiyor. Atası olduğunu kaydetmiyor.

Ben şu yazımla onun bilinmiyen yeni akrabalarını tanıtmıya çalışacağım. Yazımın başında işaret ettiğim gibi bana bu imkan ve fırsatı müzemizde saklı bulunan şeri'i mahkeme sicilleri vermiştir. Burada kayıtlı bulunan Temurcu oğlu Şih Ahmet Şahabi, Cenani zade M. Emin Ef. Ayyuş hanım ve fadlacı zade hacı ismail vakıflarına ait vakfiye, çeşitli dava ve kararlar bu akrabalığı ortaya koymaktadır. Bu vakıflardan ilk ikisi kan, son ikisi ise sıhri hısımlarını ilgilendirmektedir.

Cenani ailesinin ve bu sebeple Mütercim Asımın, evladından bulunduğu temurcu zade Şih Ahmet Şahabi vakfına dair şimdiye kadar ondan fazla vesika tesbit ettim. Bu vesikalər Şih Ahmet Şahabi vakfının diğer evlatları ile Cenaniiler arasında ceryan eden mütevellilik ve evlatlık davalarına aittir. (1)

Davalarda Rasım paşa ve Ali Cenani mütevellilik davalarını kazanmışlar. Evladlık davalarında, karşı tarafla aynı vakfın evladı olduklarını kabul etmişlerdir. Ancak 25 Muharrem 1295 tarihli karara göre mütevellilik bu tarihten önce Cabrun (Çarpın) olacak, köyünden Şih Ahmet oğlu Mehmet Sadıktır. (2)

Yukarıki kararlara göre: Şehrimizin tanınmış ailelerinden (Özahı)lar Şih Ahmet Şahabinin evlatlarından (Ahı çelebi) kolundan gelmektedir. Adı Gaziantep büyüklerine ve Gaziantep maşah-hirine geçen ve Refet, takma adile şiirler yazan kara vaiz zade Hasan efendi kız evlâddan gelmez. Bundan başka vakfın evlatlarından olarak şu adlar geçmektedir:

Hıci Hindi zad: Mehmet oğlu Abdün-nafi, Kamalak zade Hacı Emin ağa oğlu Ali ağa, İskender zade Mehmet ağa oğlu Hasan ağa, Koyun oğlu Abdullah oğlu Mehmet, Havarın oğlu Mustafa oğlu Mehmet, İstanbullu oğlu Mehmet oğlu Küçük Mehmet, Altı aylık Mahmut oğlu Mehmet. Nazımın oğlu Ali oğlu Mehmet. Tosun oğlu Mehmet oğlu Mustafa. Balinin oğlu hacı Abdullah oğlu Mehmet Emin, Sipahi Hacı Emin oğlu Ali ağa. İmam zade Süleyman oğlu Ahmet. Turna Zade Hacı Mustafa oğlu Mesut Ağa. Karpuz oğlu hacı Mehmet oğlu Abdülkadir. -Bitmedi-

(1) Cilt: 160 Sahife: 45. 202, Cilt: 159 Salıfe: 213. Cilt: 157 Sahife: 74.152. 344. 364. Cilt: 156 Sahife: 141, 226 Cilt: 155 Sahife: 179 Cilt 154. Sahife 178. Cilt: 153. Sah'fe: 287. Cilt: 150. Sahife: 249

(2) Cilt: 149 Sahife: 247

Gaziantep'in Tarihi ve

Turistik Yerleri :

- 1- Ahmet Çelebi Camii - Medresesi
- 2- Çarkçı mağarası
- 3- Ali ef. türbesi
- 4- Sulu mağarası
- 5- Kılınç oğlu camii (Kızık Molla Halit camii) de denir.
- 6- İhsan Bey (Esenbek camii)
- 7- Pulad Baba mezarı
- 8- Kara kabir türbesi
- 9- Aydın baba medrese ve mescidi
- 10- Aydın baba türbesi
- 11- Kesik baş Ali Paşa camii
- 12- Ağa camii
- 13- Şih camii
- 14- Şih camii çeşmesi Şadravani
- 15- Şih camii okulu
- 16- Şih hamamı
- 17- Hümaniz camii (Kaba sakal)
- 18- Kepenek mescidi (Halâ yerinde ev yapılmıştır.)
- 19- Kesik minare camii yerinde ev yapılmıştır.
- 20- Abdi Ağa camii medresesi yıkılmıştır.
- 21- Beşinci (Pişirici) Mescidi
Şimdiki Ümit eczanesinin yeri 400 yıl önce Bayram Mescidi idi.
- 22- Kozluca camii Şadravani
- 23- Tekye camii - çeşmesi - medresesi - Derviş evleri
- 24- Tuz hanı
- 25- Kürkçü hanı
- 26- Buğday pazarı
- 27- Hacı Nasır camisi
- 28- Tütün hanı
- 29- Zulmiye medresesi
- 30- Boyacı camii (Kadı Kemaleddin)
- 31- Fethiye medresesi
- 32- Eski Hamam
- 33- Öksüz mescidi
- 34- Bekirbey medresesi - Şadravani
- 35- Kanalıcı mescidi
- 36- Ömer Şih camii
- 37- Bostancı camii - Mescidi
- 38- Tabak hamamı
- 39- Kızılca Mescid
- 40- Karşıyaka camii
- 41- Saçaklı camii
- 42- Yeşil ova camii
- 43- Şih camii
- 44- Çınarlı camii
- 45- Tabakhane camii
- 46- Tabakhane köprüsü
- 47- Kale
- 48- Naip Hamamı
- 49- Keçe hane mescidi - Yokuş başında idi. Şimdi Mehmut Göymen ev yapmıştır.
- 50- Elbeyli hanı - Mescidi şimdi eu oldu.
- 51- Tahtani camii
- 52- Pazar Hamamı
- 53- Millet hanı
- 54- Saraçhane Medresesi
- 55- Hasırcı hanı
- 56- Yeni han
- 57- İki kapulu han
- 58- Yüzükü hanı
- 59- Müftü hanı
- 60- Alaiddevle camii
- 61- Zencirli bedestan (Eski Hal)
- 62- Güceyli oğlu mescidi (Ev yapılmıştır.)
- 63- Mazlum eğlu Mescidi (Ev yapılmıştır.)
- 64- Kazancı çarşısı Mescidi
- 65- Fır Fır Mescidi
- 66- Pasefa " şimdi yıkılmıştır.
- 67- Semah dede mezarı
- 68- Kızılca mescid
- 69- Mencek kasteli
- 70- Ali Naear Camii
- 71- Alinacar camii köprüsü
- 72- İki Şerifeli camii
- 73- Büyük Paşa hamamı
- 74- Handaniye
- 75- Hişve hanı
- 76- Ömeriye camii

(Devamı var)

Gaziantep Savaşının

Bilinmiyen Yönleri

Yazan: Yasin Kutluğ
İlk BMM. Mebusu

Büyük harbin dördüncü yılında yıldırım ordular gurubunun iâşe noksanını ikmal etmek üzere teşekkül eden Antep nokta kumandanlığı şifre ve yazı işleri kısmında vazife görüyorum.

Artık harp sona ermiş bulunuyordu, bu yüzden her tarafta bir takım çapulcular töremiş, âsaiş bozulmuş, devlet ambarları bile yağma ediliyordu.

Umumi vaziyetin nasıl idare edildiğini bizler tabiatile bilmiyoruz, fakat daha o günlerde millî bir mücadele yapılmak lâzım geldiğini takdir buyuran Yıldırım ordular gurubu kumandanı (Mustafa Kemal) in Halep dönüşünde ordu mıntıklarına şu emri tamim ettiğini şifreyi açarak öğrendim.

(Vilâyeti şarkıye efradını silahlarla ve götürebilecekleri cephane ile terhis ediniz).

O vakit derin manasını anlayamadığımız bu emrin ne kadar büyük ve kudsî bir düşünce ile verildiğini sonraları Antep ve Ankarada bulunduğum zaman yapılan millî mücadeleler sırasında hayretlerle hatırladım. Bu da gösteriyor ki millî mücadele Antep, Ankara, İstanbul Erzurumda her Türk yurdunda birbirine bağlı bir kül halindedir.

Ebedî şef bunları yapı dursun, bizler o günlerde Antepde çapulculara ve hainlere karşı ne gibi teşkilât vücuda getirildiğini bildiğimiz kadar sıra ile anlatmaya çalışalım. Umarım ki bu gibi hatıralarını diğer arkadaşlar da anlatsın. Ve Antep savaşının nasıl vücuda geldiği ve nasıl başarıldığı hepimize malum olsun.

Bu kara günlerde Antep nokta kumandanlığında şifre ve yazı işlerini idare ediyorum. Nokta kumandanımız kaymakam Hasan Vafı idi.

Bu telgraş üzerine Antep, Urfa, Maraş, dahil olmak üzere verilen emre göre askerleri terhis ediyoruz.

Antep havalisinde bilhassa Tilbaşar ve Akçakoyunlu mıntıklarında âsaiş bozulmuştu. Bunun için Antepde askerlik kaleminde kaymakam İrfan'ın reisliğinde bir içtima yapıldı.

Tilbaşar havalisinde âsaişi temin üzere bir suvari muhafaza bölüğü teşkili kararlaştırıldı.

O sıralarda Halep askerlik kalemi reisi Şevki paşa Antebe gelmiş ve Abdofendinin (Erkılıç) evine misafir inmişti. Burada Ali Cenani'nin de işe müessir olmasına şöyle bir emir aldım.

No. 874

(Akçakoyunlu ile Antep havalisinin âsaişini temin etmek üzere bu kerre teşkil ve jandarmaya kuvvetuzzahir olarak kayıd edilen ve merkezi Tilbaşarda bulunacak olan suvari muhafaza bölüğünün refakatinde bulunmak üzere o halin ahval ve etvarına vakıf olup elyevm nokta kumandanlığı yazıcılığında bulunan Yasin efendinin muvakkaten memur tayinine müsaade buyrulması mercudur efendim) 30 Teşrini evvel 334 mutasarrıf. Celal Bu emri aldıktan sonra tedarik edilerek bana teslim edilen yüz mavzerle ve Giritli Hasan çavuşla noktadan aldığım on neferle Tilbaşara yollandık. İtimat ettiğimiz vatandaşlara suvari olmak üzere silahları dağıttık. İlk işimiz Akça'oyunluda nokta kumandanlığının anbarını yağma eden Arap Âzze köylülerini sarmak oldu. Aldıkları silah, cepane ve erzakları ve saireyi geri aldık.

Çörtten Hüyük köyünde Reşit adında bir köy katibinin anbar ettiği buğdayın bir deve yükünü bir altuna sattığını haber aldık ve bu köyü sardığımızda köyde kimseyi bulamadık. Reşidin evinde yaptığımız araştırmalarda bir şey bulamayınca karısı Maraşlı Ermeni kızının kucağındaki Reşidin çocuğunu elimize aldık ve kadına:

— Ya çocuğu parçalarız veyahutta doğruyu söylersin. Dedik.

Kadın bunun üzerine çocuğuna acıyarak:

— Şooradaki gübre yığınının eşeleyiniz benim altınlarımıdı alarak oraya gömdüler dedi. Bunun üzerine yaptığımız araştırmalar sonunda bir teneke dolu su gümüş mecidiye ile kadının altınlarını çıkardık. Kadının altınlarını iade ettik. Fakat bu teneke bizi tatmin etmemişti. Araştırmalarımıza devam ettik. Bu sefer de bulunduğumuz odanın sıvası altında buğday olduğunu aynı kadından öğrendik. Sivaları kaldırdığımızda kırk elli deve yüküde buğday gömülü olduğunu gördük. Bulduğumuz parayla buğdayla buğdaylara el koyarak Antebe sevkettik. Oradan Tilbaşarda Karataşta oturan ve tâhsildarımızı kovan Mestik ağâyı takibe başladık. Yüz atlıdan ancak yirmi atlı ile Karataşı sardık. Bilmiyerek Karataşların ardında gizlenen Mestiğin üzerine ben varmışım. Bunun üzerine Mestik yerinden kalkarak elindeki İngiliz mavzerini atımın önüne atarak: Sana dehalet ediyorum beni Arap Ahmetlere öldürtme bir kurşunla sen öldür dedi. Cevaben: Silahı eline al önüme düş çünkü kurşununun ağzına gittim bana ateş etmedi dedim. Zaten Mutasarrıf Celal beyde bu tahsildarı koğanın yakalanarak bana gönderilmesi demişti. Tutuklu olarak Antebe sevkettim. Sonradan duyduğumki Ru mellili bir hakime kırk altın vererek kurtulmuştu.

Bu arada Tilhâlât köyünde oturan Ali Cenani beyde mütemadiyen bana : Köyü ile eniştesi Hacı Hanifi oğlu Abdullah Namığın Killik köyünede uğramamı haberler göndererek rica ediyordu. İşte bu suretle Tilbaşar Nahiyesi asaişi tamamlanmış oluyordu.

Bu görevlerden sonra Antepteki kıtama döndüm ve terhis oldum.

-Devamı var-

Yurt yüzüne dağılmış bu kentin
Fikir Evlâtlarından :

Mithat Enç

1909 da Gaziantep'te doğmuş. İlk tahsilini Cumhuriyet okulunda bitirmiştir. Orta ve lise tahsilini İstanbul Erkek lisesinde bitirerek, 1929 da İstanbul Hukuk Fakültesine girmiştir. 1931 Mayısın da imtihanlara hazırlanırken gözlerinden rahatsızlanarak tedavi için Viyanaya giderek 1932 yılı yaz başına kadar orada kalmıştır. İkinci bir ameliyatı beklemek için G. Antebe dönmüş ve 933 sonbaharında tekrar Viyana'ya gitmiştir.

Son ameliyatta netice vermeyince Viyana Yüksek Pedagoji enstitüsündeki derslere devam etmiş, aynı zamanda körler okulunda da öğretmenlik tatbikatına koyulmuştur. Bu çalışmalar 935 yılına kadar devam etmiştir.

Sonra Sağlık bakanlığının temin ettiği bir bursla 939 da Birleşik Amerika'ya giderek Columbia üniversitesi eğitim fakültesine girerek bitirmiştir. 939 yılın da yurda dönerek Gazi eğitim enstitüsü özel eğitim muhtaç çocuklara ders okutmakla görevlendirilmiş. 951 yılında An

kara körler okulunun, 959 da Gazi eğitim şubesinin kurulmasıyla görevlendirilmiştir. ve dörder yıl bu kurumların müdürlük ve şefliğini yapmıştır.

956 yılında Fort vakfının bir bursu ile illinoise, Birleşik Amerika, üniversitesine doktora yapmak için gitmiştir.

953 de dönerek Gazi eğitimdeki görevine ilaveten Orta doğu teknik üniversitesi Eğitim fakültesini kurmakla görevlendirilmiş ve bir buçuk yıl dekanlığını yapmıştır. 961 yılı şubat başında bakanlık Talim terbiye dairesi üyeliği ve yüksek öğretmenler okulu hocalığına atanmıştır.

1942 yılında Ankara Dil Coğrafya fakültesi İngiliz filolojisinden mezun Sabahat Çanakaleli ile evlenerek bu evlenmeden biri kız diğeri erkek olmak üzere iki çocuğu olmuştur.

Kızı Zeynep lise mezunudur. Oral Sengin ile evlenmiştir. Oral Sengin Fransız hava yollarında Türk şefidir. Oğlu Sinaan ise halen orta okuldadır.

Gaziantep'in Dünkü Konuşmalarından :

Zengin ve kibar bir ağa yolda giderken güzel bir bahçeye rastlar ve bahçeciye çağırarak :

— Ey bağışan bahçendeki eşçarı esmar irva ıska ile midir yoksa nuzulu beranamı mütevakki

Baheeci bu sözleri dua zannı ile amin der. Halbuki o kibar adam şunu söylemek ister :

Bahçeniz sulamak suretilemi bu ağaçlar ve meyveler yetişmiştir, yoksa yağmurun yağması ilemi, demek istemiştir.

Merkez İlçe İlkokulları ve Öğretmenlerin Adları

Ahmet Çelebi İlk okulu

Ali Büyükmurat
Sevim Yıldırım
Yıldız Köker
Tevfik Özcan
Hilmiye Öktem
İlhan Öz
Zeliha Ayrancı
Mehmet Kılıç

Ok Md.

Öğ.

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

Akyol İlkokulu

Fuat Ural
Enver Erdal
Mehmet Çoşkun
Mağfure Yücesoy
Leman Yeşiltepe
Nebahat Boybeyi
Leman Ural
Salih Akdoğan
Bedriye Erkan
Özden Alp
Leman Fansel
Nail Boybeyi
Melâhat Keçik

Ok Md.

Öğ.

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

Bostancı İlkokulu

Naşit Erdem
Nihal Öztaş
Şenel İyizler
Hayri Nergiz
Sabri Özışık

Ok Md.

Öğ.

"

"

"

Abdülkadir İyiekmeççi
Mustafa Güneş
Ahmet Erdem
Ali Tatar
Vedat Özgören
Hafiza Akdemir
Ahmet Keçik Avni
Ayhan Özoguz
Sera Dikeryan Yd. Sb.

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

Cumhuriyet İlkokulu

Turgut Güngör
Turgut Ergin
Abdullah Çiftçi
Sefer Karadağ
Celâl Safalı
Zerin Özbaş
Sevim Keresteci
Aliye Çekemoglu
Nureddin Üstüner
Yüksel Atay
Aysel Özgür
Hüseyin Bali
Olcaay Tahtacı
Emel Arpacioğlu
Müzeyyen Aktan

Ok Md.

Öğ.

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

Dayıahmet Ağa İlkokulu

Ahmet Sevük
Nigâr Ölçer
Cevat Tekeli
Arife Ahi
Abdülkadir Tümer
Halil Yücesoy
Mehmet Polat
Yüksel Bali
Zeliha Saraçoğlu
Müveddet Konur

Ok Md.

Öğ.

"

"

"

"

"

"

"

"

Perihan Özmen	”	Nezihe Bük	”
Mefkûre Uzuncan	”	Güngör Döşoğlu	”
Nedime Alp	”	Perihan Yıldırım	”
		Yıldız Cırit	”
<u>Gazi M. Kemal İlkokulu</u>		Hüseyin Cırit	”
		Murtaza Yata	”
Hasan Tecer	Ok. Md.	Maşallah Kera	”
Emine Ertan	Öğ.	Mahire Battı	”
Niğar Dalkılıç	”	Kadir Başkal	”
A. Hamdi Şenol	”	Aysen Göğüş	”
Aysel Tunca	”	Pervin Ümit	”
Vecihe Solmaz	”	A. Sedat Akgüneş	”
İ. Hakkı Aygen	”	Mehmet Ağaçeken	”
Muammer Köker	”	Murut Sarpkaya	”
Erhan Çakır	”	Dursun Kılıç	”
Süheyla Orhan	”	Günay Bilgin	”
Yahya Fırat	”	Güler Külekçi	”
Sabiha Uygur	”		
Kemal Yıkar	”	<u>Kayacık İlkokulu</u>	
Gülten Turgay	”		
Burhan Cahit Güneç	”	Tevfik Üner	Ok. Md.
Süheyla Delibaş	”	Fesiha Sidal	Öğ.
		Kadri Kaynak	”
<u>Hürriyet İlkokulu</u>		Yıldız Haznadaroğlu	”
		Müzeyyen Akyüz	”
Hüseyin Ersümeli	Ok. Md.	Sevim Çakır	”
Mustafa Küçükgüner	Öğ.	Güzide Ertürer	”
Hüseyin Kılıç	”	İsmail Sevim	”
Pervin Sargut	”	İbrahim Katırcı	”
Turan Türkbeyler	”	Güner Sezgin	”
Ökkâş Kelleboz	”	Seher Türemiş	”
Güzin Safal	”	Behice Meral	”
Emine Oral	”		
Süer Öner	”	<u>Namıkkemâl İlkokulu</u>	
Yezdan Horozoğlu	”		
Nesrin Sevim	”	Sami Onuk	Ok. Md.
Gülden Akagün	”	Onur Beşe	Öğ.
Güner Taşar	”	Sabriye Özekeci	”
Sabiha Kalyoncu	”	Suphi Özbay	”
Hiristo Atlamazoğlu	”	Güler Cündeniz	”
Orhan Çolak	”	Noreyir Mekiker	”
Suna Tacettin	”	Necmiye Berent	”
Zerin Sargut	”	Nusret Köse	”
		Fatma Ayla Taşar	”
<u>Karşiyaka Şahinbey İlkokulu</u>		<u>Münifpaşa İlkokulu</u>	
Kadir Karababa	Ok. Md.	Hanifi Ahi	Ok. Md.
Şerafettin Kurnaz	Öğ.		(Devamı Var)

1960 Yılında Tesbit Edilen Binalar Cetvelidir

1	Abide	1	41	Eczahane	15
2	Apartman	201	42	Elektrik santrali	10
3	A. B. Mükerrer	381	43	Elektrik Fabrikası	1
4	Anbar	225	44	Evcik	467
5	Arsa	930	45	Et hali	2
6	Ağaçlama binası	2	46	Et ve Balık kurumu	1
7	Ahır	124	47	Fetvehane (Müftülük)	1
8	Aygır Deposu	1	48	Francala fırını	8
9	Asri Mezarlık	1	49	Kâhkeci	21
10	Araba evler	3	50	Pide fırını	50
11	Yol bakımevi	1	51	Muhtelif fabrika	11
12	Bağ evi	35	52	Garaj	42
13	Boyahane	8	53	Genel Evi	1
14	Biriket imalâthanesi	7	54	Gazhane deposu	1
15	Bekleme Salonu	3	55	Gaz ve Dinamit Deposu	6
16	Baraka	40	56	Gusul Hamamı	13
17	Benzin pompası	12	57	Hamam	11
18	Bodurum	12	58	Asri hela	16
19	Bulgur imalâthanesi	7	59	Han	57
20	Banka	14	60	Hastahane	7
21	Büğday hanı	5	61	Türk Hava Kurumu	1
22	Buz fabrikası	3	62	Hükümet binası	1
23	Barut deposu	1	63	Havra (Kilise)	1
24	Belediye dairesi	1	64	Hızar	15
25	Ceza evi (Birisi kadın)	2	65	Hargar	1
26	Cami	40	66	Hücre	26
27	İnşaat halinde cami	4	67	İnşaat halinde binalar	37
28	Çimento fabrikası	1	68	Muhtelif imalâthane	20
29	Çadır	34	69	İş ve İşçi Bulma Kurumu	1
30	Çardak	7	70	İşçi Sigortaları	1
31	Çocuk yuvası	1	71	İş hanı	7
32	Dispanser	10	72	İstihbarat	1
33	Devlet Karayolları	1	73	İplik büküm fabrikası	6
34	Düğün Salonu	6	74	İtfaiye	1
35	Değirmen	13	75	İstasyon	2
36	Dükân	7041	76	Jandarma Tümeni	1
37	Devlip	36	77	Jandarma Komutanlığı	1
38	Dokuma Kooperatifi	1	78	Kaporta (Doğrutma makinası)	16
39	Ev	19444	79	Kalorifer daireleri	11
40	Ecza Deposu	1	80	Gazoz İmalâthanesi	5

81	Kütüphane	2	97	Metroloji istasyonu	1
82	Kahvehane (Yazlık)	14	98	Askeri kışla	4
83	” (Kışlık)	95	99	Doktor Muayehanesi	58
84	Kulüp	6	100	Dişçi ”	9
85	Polis Karakolu	8	101	Mescit	3
86	Kadatro dairesi	1	102	Mağara	47
87	Kiler	9	103	Motörpomp dairesi	37
88	Kulube	9	104	Müze	1
89	Kiriş imalathanesi	1	105	Sihhi Müze	1
90	Gazino	7	107	Mezbaha	6
91	Kuranı Kerim kursu	3	108	Nişasta imalâthanesi	3
92	Lojman evleri	16	109	Odun satış yeri	21
93	Lokanta	15	110	Otel	54
94	Mezar taşı imalâthanesi	4	111	Oto elektrik tamircisi	8
95	Medrese	5	112	Orman dairesi	1
96	Mercimek Fabrikası	3			

(Devamı var)

Gaziantep Camileri

Tekye Camisinin üzerindeki kitabeyi alıyoruz sırası gelince
Bütün camilerimizin tarihçelerini buldukça okuyucularımızın
Gözleri önüne sereceğiz.

”Mustafa ağayı sahib Hayra”
”Der dü Alem Hak inayet Miküned”

”Kerde ci behri Mevlanayı Rum”
”Taki Dervişan ibadet Mükünla”

”Güft Mevlana zi piş Tarihiheş”
”Bişne ez ney çün Hikayet Miküned” 1048 Hicri Miladi: 1613

Türkçesi : Hayır sahibi olan Mustafa ağaya
İki alemde hak inayet eylesin

Mevlanayı Rum için bir mahal yaptı
Dervişler ibadet eylesin diye

Mevlana tarihin önce söyledi
Dinle nayı çünkü kısa söyledi

Buradaki Mustafa ağa Türkmen ağalarındandır.

Şakir Sabri Yener'in kitabından

Tekerlemeler

Yazan: Ömer Özbas

Dostum M. Oğuz Gögüş ; bir dergi çıkaracağını ve bu dergide ise bana bir yer ayırdığını ve mutlaka yazı yazmamı rica ediyordu.

Dergiye yazı yazmaya karar verdimsede ne yazacağımıda bir türlü hatırlıyamıyordum. Düşündün taşındım ve nihayet aklıma ne geldiyse, Allah ne verdiyse diyerek ilk aklıma geieni yazmaya başladım Bu, küçükken aklımda kalan bir tekerleme idi. Te'kerleme ise şudur:

Kull Hövallahü Ahad
Yarabbi cennet bi cennet
Günahımdan geçelim
İsmi azamsın
Bu belalardan
Elif Kuran başıdır
Bu duayı okuyan
Sünböyletür Mustafa
Hey adama adama
Kurandaki kelama
Sıra sıra dizildi
Hülleler giyer kat kat
Mustafaya selavat
Askerlere nusret
Sana verdim özümü
Elim ile yüzümü
Geçgel eyle sözümü
Beyaz eyle yüzümü
Bizi hor etme
Efendimiz gelince

Bin bir kerre Hövessemet
Kapusunu açalım
Bekçim Allah sensin
Bu kazalardan
Defedersin
Cümlemizin işidir
Yarın cennet kuşudur
Rahmet olsun Hocama
Okuttu bizi kurana
Gökten indi yazıldı
Bunu okuyan cennet
Ya Ali Ya Muhammet
Din İslâma kuvvet
Yarabbi yarabbi
Abı kövserde yudum
Habibullah gibi
Yusuf Peygamber gibi
Yarabbi yarabbi
Kalbimizi dar etme
Dilimizi lal etme

Ve yine çocukken hatırımda kalmış olan bir tekerlemeyi daha ekliyorum. Bilindiği gibi tekerlemeler yani konuşan çocukların kelime hazinelerinizenginleştirerek onların konuşmalarını kolaylaştırmak için öğretilir. Çocuklar bunları kolayca öğrenir ve tekrarlar.

Diğer bir tekerleme :

Sıra sıra kayalar
Vursam birini ne derler
Kanını alayımını
Maserâ boğum boğum
Seve seve aldığım
Bir çift hameyli gerek
Bir ucu gökte gerek
Kanadı kemha biçer

Dibinde keklik yayarlar
Kanını bana sayarlar
Mascreye saçayımını
Sevdiğimin saçı yoğun
Kızlar size ne gerek
Bir ucu yerde gerek
Gökte güvercin uçar
Tandır açar kor kaçar

-Bitmedi

Her sayıda bir okul tanıtıyoruz

Cumhuriyet İlkokulu

Okul Derendeli Hüseyid paşanın 1130 da yaptırmış olduğu Cami'in medreseleri üzerine 90 yıl önce Kaymakam İsmail Hakkı bey tarafından uzun bir salon olarak yapılmıştır. Ve ilk hizmete İdadi, ticaret idadisi, Rüştüye okulu gibi irfan yuvaları olarak girmiştir. Fakat 57 yıl önce Okul müdürü bulunan İbrahim bey tarafından yedi dersaneden ibaret olan bu salod bağdadi duvarlarla bölünerek odalara ayrılmıştır. Sonradanda taş bölmeler haline getirilmiştir.

Şehrimizin ilk eğitim yuvası olan Cumhuriyet okulu beş sınıflı 9 şubelidir. Çift öğretim yapmaktadır. Öğrenci mevcudu 373 Erkek 337 Kız olmak üzere 710 dır. Okulun Ufak bir salonu vardır. Yedi dersanesi bir öğretmen odası birde müdür odası var.

2500 Metre kare bir teneffüsanesi varsada buraya ikinci bir okul yaptırılması düşünülmektedir.

Baş öğretmeni Turgut Güngör çok tecrübeli ve enerjik kıdemli bir baş öğretmendir. Diğer öğretmenler şunlardır:

1- Abdullah Çitci 2- Aliye Çekemoğlu 3- Yüksel Atay 4- Aysel Özgür 5- Emel Arpacı 6- Ayten Horozoğlu 7- Müzeyyen Aktan 8- Celal Safalı 9- Hüseyin Bali 10- Sefer Karadağ 11- Nuriddin Üstüner 12- Olcay Tahtacı

Hüseyin Turgut Güngör

Cumhuriyet İlkokulu
Başöğretmeni

1325 tarihinde Gaziantep'te doğmuştur. Önceleri Kemikli Bedestende Manifaturacı, Antep harbinden sonra Adliyede mubaşirlik yapan Mustafa Çavuşun oğludur. İlk tahsilini babasının askerliği dolayısıyla Gaziantep, Maraş, Urfa ve Hılfetide yapmış, Ortaokulu Gaziantep'te ikmâl ettikten sonra 1928 de Konya Erkek öğretmen okulundan mezun olmuştur. Mesleke Maraş İstiklâl İlkokulunda başlamış, sıra ile bir yıl Maraş, iki yıl Kadirli (Adana) de vazife gördükten sonra Gaziantep iline naklederek üç yıl Kilis'te vazife görmüştür. Bu arada askerliğini yapmış ye 1934 yılında Gaziantep Merkez Cumhuriyet İlkokulu öğretmenliğine nakledilmiştir. İki yıl merkezde öğretmenlik yapmıştır. Merkezde öğretmenlik yaptıktan sonra Büyükkızılıhisar Köyü(Oğuzeli)okulu Başöğretmenliğine

tain edilmiş, beş yıl bu köyde vazife görmüştür. İkinci askerlik görevi dolayısıyla bu köyden ayrılmış, askerliği müteakipte İslâhiye Milli Eğitim Memurluğuna atanmıştır. Altı yıl bu vazifede kalmış, 1948-1949 ders yılında Gaziantep Merkez Şehit Kâmil (İsmet paşa) İlkolu Başöğretmenliğine Merkez Milli Eğitim Memurluğu ek görevi ile naklen tayin edilmiştir. Bir yıl sonra Merkez Milli Eğitim Memurluğu ek görevinden istifa ederek ayrılmış, iki yıl daha bu okulun Başöğretmenliğinden sonra 951 yılında Merkez İstiklâl İlkokulu Başöğretmenliğine nakledilmiş bu okulda iken II namına 1953 V. Maarif Şurasına temsilci üye olarak katılmıştır. 1957 yılında Merkez Cumhuriyet İlkokulu Müdürü Hayri Öner'in yaş haddi dolayısıyla emekliye ayrılması üzerine son vazifesi olan Cumhuriyet İlkokulu Müdürlüğüne naklen tayin edilmiştir. Bu duruma göre 33 senelik meslek hayatı olan Hüseyin Turgut Güngör bu müddetin 8 senesini sınıf öğretmenliğinde, 25 yılını da idareci olarak geçirmiştir.

Gaziantep'in Eski ve Yeni Mahalleleri

1- Akyol	Eski	sinden gelmişlerdir. İlerde bu ai-
2- Alaybey	"	le hakkında da bilgi verilecektir.
3- Ali baba	yeni	Buradaki medreseyi ve cami'i de
4- Aydın baba	"	bunlar yapmışlardır.
5- Bey	eski	27- Kepenek
6- Bostancı	"	28- Yazıcık
7- Bekir bey	"	evvelleri buraları tamamen orman
8- Boyacı	"	lık idi.
9- Cabi	"	20- Kanalıcı
10- Çamlıca	yeni	30- Kurtuluş
11- Çakmak	"	31- Hoş gördü
12- Çukur	eski	32- Sacaklı
13- Çıksorut	yeni	33- Sıvacı
14- Daracık	eski	34- Sofet paşa
15- Delbes	"	35- Suyu batmaz
16- Düğmeci	"	36- Şahin bey
17- Düz tepe	yeni	37- Sultan selim
18- Eyyup oğlu	eski	38- Şahveli
19- Gündoğdu	yeni	39- Şeker oğlu
20- İsmet paşa	"	40- Şen yurt
21- Karagöz	eski	41- Ulucanlar
22- Kara tarla	"	42- Unaldı
23- Karşı yaka	yeni	43- Tepebaşı
24- Koca oğlan	eski	44- Tışlakı
25- Kılınç oğlu	yeni	45- Türk tepe
26- Kozanlı	Bu günkü ku-	46- Yaprak
zanlı soyadını taşıyanlar yapmış	tır. Esasen Adananın kozan ilç-	47- Yavuzlar
		48- Yeşilova

Fıstık Kıрма Makinası ve Mustafa Yıldırım Demir usta

Bu makinayı icad etmekle Mustafa Yıldırım Demir usta bu memlekete hakiki bir hizmet yapmış oluyor. Çünkü verimli bir fıstık memleketi olan memleketimizde fıstığı çatlatmak için mutlaka bir emek sarfetmek ve vakit kaybetmek mecburiyeti vardı. Çıtlattırken fıstık rutubet almış olacağından bir çok fıstıklarımızda bu yüzden küflenmek tehlikesi atlatır ve eğer iyi dikkat edilmezse bu döviz kaynağımız olan fıstık Amerikaya küflü olarak ihraç edilir ve bittabi oradada hakkımızda iyi bir şey olmazdı. Bu küfün neden ileri geldiğini burada sizlere bir nebze bahsetmek isteriz: Kavlak fıstığı çatlatmak için mutlaka ellerin hatta parmakların marifeti lazımdır. Bu eller parmaklar çalışırken nede olsa eksilme olacaktır. Kırılmış fıstığı tüccar teslim alırken tartıldığı için mal sahibine karşı mahcup çıkmamak için kıran aile fıstığın üzerine biraz su serpeler. Tabi fıstık bu rutubeti içine çeker fıstığı teslim alan tüccarda eğer boş bulunur bu rutubetli fıstığı kuru fıstıkların üzerine atarsa işte o fıstık kümesi küf kokmaya mahkûm olur.

İşte Mustafa Yıldırım usta bu ezeli ve ebedi derdimize bir çare bulmak için kafasında atmış tutmuş ve neticede bir fıstık kıрма makinası yapmış. Fakat evvela işe tahta endazelerle başlamış Modelleri ve klışeleri hep tahta. Bir yıl böyle uzun bir bekleme devri olmuş. Fakat ne yazıkki arzu edilen hedefe ulaşamamıştır. Tekrar başka bir model üzerinde yine bir yıl çalışmış fakat bu sefer günde sekiz iş saati içerisinde 120 Kğ. fıstık kırabilecek bir makina yapabilmiştir. Netice itibarile bu son yaptığı makinada randıman itibarile tatmin edici bulunmadığından yeniden ve eskilerdende faydalanmak suretile bir makina yapmağa muvaffak olmuştur. Büyük paraya ihtiyaç hissettiğinden Ticaret ve Sanayi Bakanlığına müracaat ederek vaziyeti anlatmıştır.

Esnaf kefalet kooperatifi dilaletile Sanayi Bakanlığından 25 bin lira para yardımı gören sanatkarımız şimdilik bu son modelden üç tane yapmaktadır. Makinelerin her birinde saatte bir tonda 8 saatte 8 ton fıstık çatlatılabilecektir. İşte bu suretle de elden ele çatlatmak için gezen o güzelim fıstıklarımız kurtulacak ve sıhhi bir çatlatmaya kavuşacaktır.

Mustafa usta Gaziantep sanat okulundan mezundur. Maraş sanat okulunda öğretmenlik yapmıştır. Kendisi Şehrimizin çukur mahallesinde 1932-1947 de doğmuş annesi Makbule Yıldırım babası ise Yusuf ustadır.

Babesi Yusuf usta Gaziantep harbinin o karanlık muhasara günlerinde bir tamirhane açmış ve yanına kendisi gibi bir kaç fedakâr alarak bu imalat hanede bozulan tüfekleri tamir etmekle beraber bomba ve mermi gibi harp silahları malzemeleri yapmıştır.

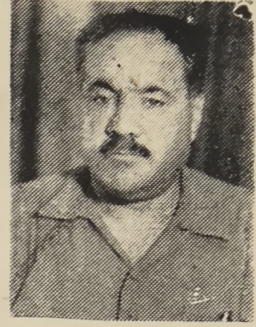
Mustafa ustn 1953 de Münevver Kıratlı ile evlenmiştir. Bu evlenmeden Birsen ve Metin adlarında iki çocuğu olmuştur.

Mustafa ustanın kardeşide kendisine yardımcıdır.

NOT : Bu sanatkarın yapmış olduğu makinelerin fotoğrafları alınarak klışeye gönderilmiştir. Yetişemediğinden fotoğraflar gelecek sayıda konacaktır.

Gaziantep Camileri :

Yazan: C. Cahit Güzelbey

Hüseyin Paşa Camii

Halk arasındaki adı Çıkrıkçı camiidir. Söylentilere göre caminin doğu tarafında Çıkrıkçı dükkanları bulunmaktaydı. Ve buraya (Çıkrıkçı pazarı) denilirdi. Semtin adı camiyede ad olmuştur.

Kapusu üzerindeki şu kitabeden anlıyoruz ki cami 1130-1712 tarihinde yapılmıştır.

"Bu cami'i muzeyyen ettirdi Hub bina"
"Ol kethudayı Asafı devran Hüseyin ağa"
"Babın ede hak babı Süleymanın muadili"
"Kim girerse emin ola hamasette daima"
"Sa, yı ola meşkür dua celp ede müdam"
"Hakka ki sayeyledi Hacı Osman ağa"
"Hatifi kusuriye tarih için dedi"
"Recai ve men dahalehu kâne amenna"

Yine bu tarih de anladığımızı göre Hüseyin paşa, camii, ağalık zamanın da yaptırmıştır: Maraş valisi Ali paşanın kethudası ve damadıdır.

Tarih (Kethudayı Asafı devran) kelimelerile buna işaret edilmektedir. Şeri mahkeme sicillerine göre Darendelidir. Babası Ahmet Han oğlu Yusuf Ziyadeddindir. Sonradan haççede gitmiştir.

Hüseyin paşa camiden başka aynı adla anılan bir İmam ile Zincirli be-destan denilen kapalı çarşıyıda yaptırmıştır. Bunları evlada meşrut bir vakfiye-ye bağlamıştır. Antepten başka İzmir ve Urfadada vakıfları vardır.

Camiin kurulduğu arsanın tarih de adı geçen Osman ağanın olduğu ve bu zatın Tüfenkçi Yusuf ustanın atası olduğu söylenir.

Cemiin minaresi 1920 de Fransızlarla olan savaşta yıkılmıştı. Bayram za-de hacı Mehmet ve Patpat Akkaş efendi merhumla mahalle halkından iane top layıp yaptırmaktalar iken paraları biter. Rahmeti Bazar başıya yardım için baş vururlar. Merhum yardımı ikinci bir şerefe daha ilavesi şartile kabul eder. An-cak ikinci şerefe konulduktan sonra para yine biter. İnşaat yarım kalır. Bir sü-re sonra belediye tarafından üzerine canavar düdüğü konur. Bir müddette böyle gider. Nihayet 1954-1955 de masrafları adı geçen Akkaş Ef. nin oğlu Bahtiyar Patpat tarafından karşılanarak tamamlanıyor.

Hüseyin paşa camii 4 köşeli Arap ve Türk Mimarı tarzlarının karıştığı gü-zel bir camidir.

1- Başpınar Dergisi No. 47

2- Şeri Sicil

Not: Her sayıda bir cami tarihçesi bulacaksınız.

Tarla mahsulleri ekiliş ve istihsal miktarı

Mahsülün Cinsi	Ekiliş sahası (Hek—Ton)	İstihsal (Ton)	İstihlak yeri
Buğday	86280	92964	
Arpa	40160	51535	
Çavdar	15	30	
Yulaf	15	30	
Mısır	800	1935	
Çeltik	225	675	
Darı	555	1070	
Nohut	795	865	
Mercimek	18990	23497	
Fiğ	3000	3800	
Burcak	10885	13443	
Culbant			
Patates	170	2280	
Soğan	509	862	
Sarımsak	162	229	
Susam	65	55	
Tütün	150	200	
Pamuk (Kütlü)	7753	1383	saf pamuk
		3849	bu yıl
Şeker pancarı	500	4000	
Karpuz			
Kenevir kendir	165	166	lif
		4	tohum
Kırmızı biber (toz)	332	1984	
Bakla	60	90	
Bostan	6265	25173	
Fasulye	20	30	
Keten	200	300	
Yer fıstığı	10	20	

Vilâyetimiz kazalar itibarıyla arazi varlığının istifade şekline göre dağılışı. (Hektar olarak)

	Merkez	Araban	İslâhiye	Kilis	Nizip	Oğuzeli	Yavuzeli	Yekûn
1- Tarla Ziraatı arazisi	32.000	5.900	57.700	44.7000	52.706	33.500	12.845	239.151
2- Ormanlık saha	40.000	12.700	62.000	22.000	663	-	11.100	148.465
3- Gayri kabili ziraat sahanı	100.000	26.000	7.500	22.500	2.853	19.530	24.000	202.353
4- Bağlık	25.000	300	4.150	10.500	5.125	15.630	250	60.955
5- Zeytinlik	3.000	-	250	16.000	15.000	470	-	34.720
6- Meyve bahçeleri	49.000	3.500	400	1.300	445	620	6.000	61.265
7- Sebzelikler	400	20	400	700	563	750	15	2.848
Genel Yekûn	249.000	48.420	132.400	117.500	77.325	70.5000	54.210	749.755

Gaziantep'te Neler var?

Bunları Biliyormusunuz?

Gaziantep'in 1960 sayımı-na göre nüfusu (şehir içi) 125.498 kişidir.

Gaziantep Merkez köylerinin nüfusu 69 040 (1960 sayımına göre)

Vilâyet itibarile nüfusu ise: 437840 kişidir.

Gaziantep'te 1962 de :

	Var
13042 Radyo	Var
2400 Telefon abonesi	"
153 Posta kutusu	"
102 Otobüs	"
858 Kamyon	"
202 Taksi	"
86 Özel taksi ve jeep	"
204 Kamyonet	"
182 Motorsiklet	"
1045 Bisiklet	"
405 Mahkûm ve tutuklu	"
Gaziantep'in bir yıllık yaş üzümlük yekûnu 336,000,000 Kg.	
962 Belediye bütçesi 6 milyon liradır.	

Teknik Ziraat Md.

Resul Türkmen

Vekâletçe Takdir Edildi

"Görevinizde göstermiş olduğunuz dikkat ve alakayı ve bu husustaki liyakatınızın bir delili telâkki etmekteyim. Başarılarınızın devamını dilerim ve sevgi ve taktirlerimi bildiririm."

Tarım Bakanı
Cavit Oral

Gaziantep Vilâyetinin 1664 Yılında Telbaşar Bucağına Bağlı Köyleri :

Rumevlek	Bostancık	sükker kâfi	Geneyik	Şifeydin	Harşetil			
12 Hane	2 Hane	2 Hane	1 Hane	2 Hane	2 Hane			
Mezrai akçe	Kantara	Matranı	Kantavir-güdevir	Pehlivan çukuru				
2 Hane	2 Hane	2 Hane	1 Hane	1 Hane				
Arkık	Ziranba	Koca viran	Körkün	Hameyri	Dehni	Mâkocaviran		
1 Hane	2 Hane	3 Hane	12 Hane	2 Hane		1 Hane		
Çapalı	Ulu Masara	Burhanı	Güneyli	Mâşihkendi	Tilharnup	mâkayacık		
2 Hane	1 Hane	2 Hane	2 Hane		1 Hane			
Ekiz kuyu	Gebe	Akçe yükü	Kınnap mâhatuni	Kör mâkillik	Kara çomak			
1 Hane	2 Hane	1 Hane	1 Hane	1 Hane	2 Hane			
Hengirmen	Sevindi	Pirdin	Zanbur	Hülmen	Har bete	Babilge	Yona	
2 Hane	1 Hane	2 Hane	2 Hane	2 Hane	Bir ahur	1 hane	Bir ço ban evi	
Aynefar	Akçeburç	Alaca mâkılcan	Mizmiz	Kerpin	Kilisecik	Bekid	Vasılı Mâkemerdaş	
2 Hane	Bir ahur	2 Hane	2 Hane	1 Hane	2 Hane	2 Hane	12 Hane	
Mazmahor	Nafak	Şarut	Kileik	Küçük mâsere	Dehebi	Beğadin	Hari Serati	
2 Hane	1 Hane	1 Hane	1 Hane	2 Hane	1 Hane	2 Hane	2 Hane	
Sarı	Murvan	Zağpin	mâkurtulmuş	Hisar	Kürt	Osman	Kemmun	Tilhalıt
1 Hane	2 Hane	2 Hane		2 Hane	1 Hane		1 Hane	12 Hane
Tilfarmâbehre	Tılbaşar	Kumrun	mâkayabaşı	Arap	Azzi	mâtunğuç	Mülk	Bayda
1 Hane		12 Hane	1 Hane		2 Hane		2 Hane	2 Hane
Bakıda	Elmalı	Tilseved	Urş	Klavuz	Süleymanı	Tümp	Kabcağız	
2 Hane	2 Hane	2 Hane	1 Hane	1 Hane	1 Hane	1 Hane	1 Hane	
Mezrai şatta	İşrak	Süpke	Mazrai tokurcum	Mazrai gümre	Telisli	Beşdeli		
2 Hane	1 Hane	1 Hane	1 Hane		1 Hane	1 Hane	1 Hane	
Kozluca	Hüyücek	Heyik	Kandevir kurbunda	(Yakınında)				
2 hane	1 hane	1 hane						

Yukardaki köylerin adlarına Şeri mahkeme sicilinin 8. Cilt Birinci sahi-
fede rastlanmıştır. (Devamı var)

Ömer Köylüoğlu

(İş Adanı)

1925 de Gaziantepin Düğmeci mahallesinde 3/A No. evde doğmuştur. Annesi Zekiye Babası ise Ahmet köylüdür. Köyden gelme oldukları için köylü oğulları denmiştir. Hangi köyden geldiklerini kendisinde bilmemektedir. İlk ve orta tahsilini Gaziantep'te yapmıştır. Fakat okul hayatında kendisinde uyanan ticaret hevesi yenilmez bir aşk halini almıştır. Okul tatillerinde torna ve tasfiye işine heves etmiş ve kendisinde bir merak uyandırmıştır. Ve yine tatil günlerinde su tesisatları ile uğraşmağa başlamış fakat bununlada yetinmiyerek bu serferde kunduracılığa başlamıştır. Fakat kunduracılığı galiba daha çok yapmıştır ki kendi ayağına dikip geyinciye kadar bu heves kendisinden geçmemiştir. Fakat bu meydana da artık okuldan ayrılmak mecburiyetinde kalmıştır.

1946 da Askeri vazifeye çağrılarak Çatalca takım komutanlığı emrinde bulunun iş atelyesinde kısım idare amirliği ve usta başlık yaparak askerliği bu serretle geçmiştir. 1948 de terhis edilerek Gaziantep'e gelmiş gazino ve lokantacılığa başlamıştır. Dayı Ahmet ağa ilkokulu o zaman Türk ocağı olarak bulunuyor ve burasının da bir gazino ve bahçesi vardı. İşte Ömer Köylüoğlu burayı tertibe sokmuş ve Antepte ilk defa bir yüzme havuzu yaptırmış ve icadetmişti. Buraya Antepte bulunmayan çam ağaçları diktirmiş ve bir çok ağaçlar yetiştirmiştir. Su sporlarının gelişmesine yardımcı olmuştur. Esasen kendisi de spor meraklısıydı. Atletizm sabasında sık sık görünür çekiç ve disk atar ve Gaziantep bölgesinde temsilen grup birinciliklerine iştirak ederek memleketimiz sporcularının aldığı derecelerle dikkati çekirdi. Bu arada memleketimizde Sofdağ Gazozunu çıkar mağa başlamış ve bu işini yurdun bir çok yerlerine teşmil ederek muvaffak ol muştur. Tabi bu arada gazinoculuğu terketmeğe mecbur olmuştur.

Çıkarılmış olduğu gazozlar iyi bir evsafa olup temizliği ile dikkati çekmiştir. Gazozculuk sahasındaki muvaffakiyeti kendisine cesaret vermiş ve kendisinde itiraf ettiği gibi hayatın ilk muvaffakiyeti olmuştur. Dürüst çalışmanın müşteriye hizmetin ve daima fedakar olmanın muvaffakiyette büyük rolü olduğunu söyler. Ve ondan sonraki ticari hayata daha emin adımlarla atılmış ve ol duğundan (heç bir başarısızlığa uğramadım) der 6 yıl gazozculuk yaptıktan sonra bu işte vaz geçmiş bu seferde 1944 yılında Kamil Apa ile Burç unvanı altında şarap imalateliğine başlamışlardır. Fakat bir müddet sonra ortaklığı fes hederek tek başına şarap imalateliğine devam etmiştir. İlk başlangıçta seksen bin kapasitede iken bu tesis bu gün bir milyon litre kapasiteye çıkmış vaziyettedir. Bu gün bu tesisle ilgili Adanada birde satış subesi vardır. 1750 lira aylık lı birde muhasebecisi vardır.

Yine bu arada Gaziantepin içme sularının çok kireçli olduğunu hesaba katarak komşu vilayetlerimizden Adana ilçesinin Bahçe baş ayran suyunu mem leketimize getirmeyi düşünerek gerekli tesisleri kurmuştur. Aynı zamanda bu su yu memleketimize getirmekle kalmamış aynı suyu Bahçede bir tesis kurarak Cey han, Adana, Mersin, Tarsus vilayet ve ilçelerine devamlı olarak sevketmeye baş lamıştır. Otuz yıldır bu sudan faydalanarak Bahçe Belediyesine bir fayda sağ lıyamayanlara karşı yılda Bahçe Belediyesine yirmi bin lira gibi birde rusum ver meyi taahhüt etmiştir. Bu gün bu tesislerde Ömer Köylüoğlunun yetmiş kişilik bir personeli vardır ve çalışmaktadır.

(Devamı var)

Spor Meydanı ve Kulüplerimiz

Spor meydanımız Vali Burhaneddin Teker'in valiliği zamanında yapılmaya başlanmış ve 950 de Gençliğin istifadesine açılmıştır.

Kulüpler : Bu gün şehrimizde iki küme halinde ve her kümede sekizer kulüpten 16 kulüp vardır. Bunlar sırasile şöyledir:

Birinci Küme Kulüpleri :

1— Atletik Mekikspor	Başkanı	Lütfü Güceylioğlu
2= Gençlik	"	Mahmut Atay
3— Çınarlı	"	Mesut Atışkan
4= Şehreküstü	"	Hayri Pekmezci
5— Gazispor	"	Abdullah İnce Tahtacı
6— Gaziantep Karagücü	"	P. A. K. Alb. Arif Koçak
7= İslâhiye	"	
8— Kale	"	İş ve İşçi Bulma Md. Enver Ayhan

İkinci Küme Kulüpleri :

1— Kilis Karateş	"	
2— Akyol	"	Terzi Mahmut Arda
3— Demirspor	"	D.D.Y. Gar Şefi
4— Nizip Gençlik	"	
5— Oğuzspor	"	Oğuzeli P.T.T. Md. İhsan Yıldırım
6— Jandarma Karagücü	"	21. Sy. J. Tüm. K.
7— Güzelbağ	"	
8— Şahinspor	"	Orhan Yalkın

Bölge Başkanı : Vali Osman Meriç

Bölge Müdürü : Kenan Çevik

Şehir sporumuzun göğsünü kabartan Talât Özkarslıya başarılar dilerken spor kulüplerimizin bir çok Talâtlar yetiştirmesini temenni ederiz. Bu sporcumuz son Türk-İngiliz ve Türk-Macaristan milli maçlarında büyük bir başarı gösterek herkesi kendine hayran bırakmıştır.

Futbol Ajansı Sekip Öztüzün'ün çalışmaları da memnuniyet vericidir. Futbolumuz; 1959-1960 Yılı Antalyada 1961 de ise Ankarada Türkiye genç takımlar şampiyonasında grup şampiyonu olarak Türkiye genç takım seçmesinde Gaziantebimizi temsil etmiştir.

Atletizmde; Şehrimizde Türkiye çapında bir başarı sağlamaktadır. Millî atlet Muharrem Dalkılıç ve Mehmet Ay Gaziantebin yetiştirdiği kıymetli sporcularımızdır. Geçenlerde Konya'da yapılan Türkiye gençler arası beş bin metre yarışmasında Gaziantep takımı birinci olarak gelmiş ve ilgili umum müdürlük tarafından tebrik edilmiştir. Bu sahada Atletizm Ajansı Saip Aksoy'un hizmeti şayanı taktirdir.

Not: Gelecek sayımızda sporumuzun tarihçesini ve kimler tarafından kurulduğunu ve kulüpler üyelerinin kimler olduğunu sayın okuyucularımıza sunacağız.

Gaziantep'te Kooperatifçilik :

GAZİANTEP'TE ÖĞRETMENLER KOOPERATİFİ

1950 de öğretmenler derneği tüzüğünün 13 nci maddesinin tatbik şekli olan Gaziantep öğretmenler yardımlaşma sandığı adında bir sandık kurulmuştur. Bu sandık zamanla gelişerek bu gün Gaziantep merkez ilçe öğretmenlerinin bir dayanağı haline gelmiştir. Sandığın sermayesi öğretmenlerin her ay onbeş liradan az olmamak üzere sandıkta biriktirdikleri paradır.

Sandık Öğretmenlere ödünç para verir. Ve onlara odun yağ pirinç ve sa bun gibi toplu ihtiyaçları vaktinde toptan alır ve onlara toptan fiyatına dağıtır. Bedellerini ise taksitle alır. Sandığın ilk kurucusu emekli Lise öğretmeni Tahir Üstünalp'tir. 950 den 956 yılına kadar bu işi devam ettirmiştir. Halen o tarihten bu yanada Cumhuriyet ilk okulu müdürü Turgut Güngör bu görevi idare etmek tedir. Tahir Üstünalp zamanında sandığın 40 bin lira parası birikmiş iken Turgut Güngörün eline geçtiği günden bu güne kadar sandığın parası 170 bin lira gibi bir paraya yükselmiştir.

Sandığın asıl yönü öğretmenleri mürabehacılara yoldurtmamak ve onların müşkül anlarında elinden tutmaktır. Halen bu gün sandık bir istihlak kooperatifine doğru yönelmektedir. İş hacminin genişliği buna mecbur bırakacaktır. Bir misal olarak son yıl 305 öğretmene 439 bin lira borç para yardımında bulunulduğu düşünülürse işin büyüklüğü kendinden meydana çıkar.

Buda Öğretmenlerle sandık arasındaki alış verişin kolaylığından ileri gelmektedir.

Yurt sathında eşine ender rastlanan bu yardımlaşma Gazi yurdumuzun en öğrenülecek taraflarından birisidir.

Gaziantep'in Dünkü Kültüründen :

Vaktile bir hakim ile mübaşırı bir yere giderler. Yolda giderlerkeu uykuları gelir ve beraberlerinde bulunan eşeğide bir incir ağacına bağliyerek yatar uyurlar. Kalktıkları vakıt eşeğin orada olmadığını görürler. Ve mübaşır bir tarafa hakim bir tarafa giderek eşeği aramaya başlarlar. Hâkim biraz ileri giderek bir çift sürene rastlar ondan eşeği sorar :

(Ey turabı alet ile halleden gişi, bendeniz habı gaflette iken enacı ağacının zilli kebairene kaydü bendeylediğim bizim çemender zade arı firarı irtikâp eylemiş görmeniz vaki oldumu efendim?)

Tabi çiftçi bu sözlerden bir şey anlamadığı için hakim suali tekrar tekrar soruyorsada çiftçi bir şey anlamadığından münakaşa büyür ve hakim kırzıp bağırmaya başlar. Bu arada mübaşır yetişir ve çiftçiye eşeği görüp görmediğini sorar oda cevaben işte şu tarafta yayılıyor der.

Gaziantep'te Turizm Derneği Kuruldu

Gaziantep'te Turizm ve Gaziantep'i Tanıtma Derneği kuruldu. Kurucuları şunlardır :

Fuat Karakaş, Kamüran Yılmaz, Halil Yılmaz, Halil Mirkelâm, Rıfard Updegraff, Dr. Şakir Yeşilyurt, İlhan Ayberk, Feridun Erserim,

Denetçiler ise şunlardır :

Sıdkı Keppek, Orhan Yalkın, Saffat Cigerli,

Komiteler :

Tarihi ve arkeloji komitesi: Sabahat Gögüş, Cemile Koral, Ali Nadi Ünler, Coğrafya, Etnoğrafya komitesi: Sabahat Gögüş, Nilüfer Güçdemir, Cahit Tezel. Fotoğraf ve sinema komitesine: Hakkı Yaşar, Hüsnü Levend, Halit Ziya Biçer. Folklor komitesine : Fuat Oral, Vakıf Arı, Cemil Çınar, Hudaverdi Gaffar oğlu Neşriyat komitesine: Şevket Olca, Raif Yılmaz, Sadettin Cemalgil, Cemil Cahit Güzelbey. İstihbarat komitesine: Refik Özdiç, Cevdet Dai, Şevket Çil, Rahmi Türkben. Klavuz komitesine : Corç Privrepşkf, Ulvi Taner, Mehmet Tekerlek, Erol Güceğlioğlu, Esat Ekici seçilmişlerdir. Kendilerine başarılar dileriz.

Diğer Olaylar

Belediye Reis Muavini Ali Budak Ankara'ya sivil savunma kursuna gitti.

24 Nisanda şehrimizde 53 Belediyenin Muhasip ve Yazı işleri müdürleri toplandı.

Avusturya'dan çıkarak şehrimize Avusturya ve İngiliz olmak üzere 25 kişilik bir turist otobüsü gelmiştir. Bunlardan başka Gülpalas otelinde 2, İngiliz, 6, Amerikan, 1, İspanyol kadını, 1, Almandan ibaret başka bir turist kafilesi gelmiştir.

Öğretmen evleri yapı kooperatifi idare heyeti seçilmiştir. Seçilenler: Enver Erhan, Ahmet Koral, Ömer Arpaioğlu, Sabahat Doğan Tan, Mehmet Coşkun Hikmet Karabay, Nigar Ölçer, Denetçiler ise şunlardır: Ömer Yeter, Asım Batur, İlhan Çekem.

Çingeneler İslahiye'nin bir köy halkını evlerine' hapsedti. Balık obasa köyünün ekinlerini yadılar.

14 Nisanda, Kara Hüyük köyü yolu işletmeye açıldı.

İslahiye'nin Noğaylır köyü yoluna başlandı.

Kiliste Tarihi kıynetli haiz iki mezar bulundu. İçerisinde Etilere ait çanak çömlek olduğu tesbit edildi.

Türkiye işçi sendikaları konfederasyonu başkanı Seyfi Demirsoy şehrimi ze gelerek işçi sendikaları ile temas ederek üç gün incelemede bulunmuştur.

Gaziantep futbol şampiyonu A. Mekikspor kulübü, Maraş karması karşılaştı ve berabere kaldılar.

Gaziantep Gençlik spor kulübü ile İskenderun karması karşılaştı Gençlik iki bir galip geldi.

Ankara, Eskişehir, Hatay, Adana, Konya, ve Gaziantep bisikletçileri Gaziantep'te yapmış oldukları 117 kilometrelik bisiklet yarışmasında Konya ferden ve takım itibarile birinciliği kazanmıştır.

KISA ŞEHİR HABERLERİ

Evllenme

Şehrimiz ikinci Noteri Adil Őzbilge ile Zülal Necih evlenmiŐlerdir. Evlilere mesut hayat ve iyi gŐnler temenni ederiz.

ŐlŐm

Sait GŐllŐođlu YŐksek Mimar Galip GŐllŐ 45 yaŐında olduğu halde genç yaŐında ani bir kalp krizi neticesi hayatta gŐzlerini kapamıŐtır. Şehrimizde inşaat kollektif Őirketinin kurucusu olan merhum az zamanda memleketimizde bir çok bŐyŐk inşaat işlerini baŐarmıŐtır.

ŐlŐye tanrıdan mağrifet dilerken akraba ve dostlarına sabır ve baş sağlığı dileriz.

Beraet ettiler

Şehrimizin tanınmış ailelerinden İsmail Say ile ticaret erbabından Nuri Çelet, gayri meŐru servet iktisabından ağır cezaya sevkedilmiŐlerdi. 3 MayıŐta yapılan duruŐmaları sonunda beratlarına ve bŐtŐn mallarının serbest bırakılmasına karar verilmiŐtir.

ŐlŐm

Emine Çekemoğlu 25-4-962 PerŐembe gŐnŐ hakkın rahmetine kavuŐmuŐtur. Oğulları İzzet ve Yuşa Çekemoğlu ile akrama ve diğer aile efradına baş sağlığı dileriz.

Biriket - KŐnk - Karo
Mozayik ihtiyaçlarınızı

Osman Kutlar-Cevdet Erenden

Temin Ediniz...

Sağlam Çorapları

Kendi kendini Őrer.

ÇŐnkŐ; Makineleri Otomatiktir.